

CURRICULUM VITAE

LUNEVI Silvia

Chişinău, str. Miron Costin, 11/3 A, ap. 11

Tel.: 0 6921 6120; 0 6009 6005

E-mail: tusi@mail.ru

Data naşterii	19.02.1970
FORMARE:	
septembrie, 1985 – iunie, 1987	ŞMPT-24, or Chişinău specialitatea: zeţar (categoria 6); linotipist (categoria 6)
EXPERIENŢĂ PROFESIONALĂ	
august, 1989 – octombrie 1991	Editura « Universul », <i>secţia linotip</i>
octombrie, 1991 – iulie, 1994	asociaţia « Valeologia » <i>redactor tehnic</i>
iulie, 1994 – noiembrie, 1994	Redacţia ziarului « Moldova Suverană », <i>redactor tehnic</i>
noiembrie, 1994 – februarie, 2000	Casa Editurii « Tatiana » <i>redactor tehnic</i>
martie, 2000 – iunie, 2001	Primăria Municipiului Chişinău, redacţia ziarului « Capitala-Столица » <i>redactor tehnic</i>
iunie, 2001 – martie, 2008	Revista « Bănci & Finanţe - Profit » <i>secretar general de redacţie,</i> <i>redactor tehnic / video materiale</i>
martie, 2008 – prezent	Editura « Lyceum » <i>redactor tehnic</i>
ABILITĂŢI PC	Video InDesign, Illustrator, CorelDRAW, Photoshop, CorelVentura, PageMaker, Microsoft Office, Internet
CUNOAŞTEREA LIMBILOR	româna rusa

COLABORĂRI:

Guvernul Republicii Moldova	Monitor Guvernamental (anii 2007, 2008, 2009)
Agencia de Impresariat “MoldArt-production”	Ziarul “Cultura” secretar general de redactie, redactor tehnic
Redacția ziarului “ARTinfini”	secretar general de redactie, redactor tehnic
Primăria Municipiului Chișinău, Direcția Cultura	1. Designul materialelor promo pentru 1 iunie (Ziua Internațională a Copilului); 2. Designul materialelor promo pentru ziua de 31 august (Ziua Limbii Romane).
PLDM	Materiale pentru campania electorală 2011 (alegerile locale)
PDM	Buletinul Informativ al Partidului Democrat din Moldova
BC “Moldova-Agroindbank”	1. Buletin informativ “Sintem LIDERI!”; 2. Darea de seama anuală a Băncii (anii 2008, 2009, 2010).
Centrul “Acces-info”	Cărți, diplome, calendar etc.
Institutul Național de Standartizare Și Metrologie	Revista “Metrologie”
Editura “Cartier”	Design carti
Editura “Univers Pedagogic”	Design carti
Revista “Viața Ta”	Designer / redactor tehnic
Revista “Odoraș”	Designer / redactor tehnic
Revista 10+	Designer / redactor tehnic
Revista “PROdiaspora” (Portugalia)	Designer / redactor tehnic
Diaspora moldovenilor Cehia	Designer / redactor tehnic
Combinatul de mezeluri «Sorometeor», or. Soroca	Designul “Catalogul producției”
POLIEXPERT	ALMANAH POLITIC <i>Diverse materiale promoționale:</i> banere, rapoarte, banere web, invitații, programe, broșuri
Agencia de Comunicare „URMA ta” proiectului „Generație Sănătoasă – extinderea serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor în Republica Moldova”, implementat de Asociația „Sănătate pentru Tineri” în parteneriat cu Ministerul Sănătății și susținut de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC)	„PROMOVAREA SĂNĂTĂȚII ȘI DEZVOLTĂRII ADOLESCENȚILOR. Ghid pentru persoanele resursă din comunitate”] Video materiale
UNICEF Moldova	<i>Diverse materiale promoționale:</i> banere, rapoarte, banere web, invitații, programe, broșuri
PNUD	14 GHIDURI AUTORITĂȚILOR PUBLICE LOCALE (rom + rus)
CCF-Moldova	<i>Diverse materiale promoționale:</i> banere, rapoarte, banere web, invitații, programe, broșuri
Centul Media pentru Tineri	<i>Diverse materiale promoționale:</i> banere, rapoarte, banere web, invitații, programe, broșuri
UNFPA	<i>Diverse materiale promoționale:</i> banere, rapoarte, banere web, invitații, programe, broșuri
Centrul de Drept al Femeilor	<i>Diverse materiale promoționale:</i> banere, rapoarte, banere web, invitații, programe, broșuri
Keystone Human Services International Moldova Association	<i>Diverse materiale promoționale:</i> banere, rapoarte, banere web, invitații, programe, broșuri

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

La realizarea acestui ghid au contribuit:

*Dorina Osipov,
Veronica Boboc,
Stela Grigoras,
Daniela Mamaligă,
Natalia Semeniuc,
membrii Consiliilor Consultative ale Copiilor
din Călărași, Fălești și Ungheni.*

Copertă: idee – Braga Tatiana, 16 ani, s. Sipotenii, r-nul Călărași
realizare – Petru Ghețoi

Machetare: Silvia Lunevi
Redactare: Angela Munteanu

Tipar: Tipografia Bons Offices
Tiraj: 1000 ex.

Această carte a fost editată grație ajutorului generos al poporului american oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională, în cadrul Proiectului "Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui de violență, abuz, neglijare și exploatare" implementat de Parteneriate pentru Fiecare Copil în colaborare cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerul Educației. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția USAID sau a Guvernului SUA.

PARTENERIAȚE PENTRU FIECARE COPIL
PARTNERSHIPS FOR EVERY CHILD

Trebuie să cunoști!

Pentru a crea o familie și a deveni părinte este bine să te pregătești din timp. Gândește-te și fă-ți un plan propriu privind viitorul și familia ta: ce vrei să lucrezi, ce studii vei face, când ar fi momentul potrivit să întemeiezi o familie și de ce resurse ai nevoie pentru aceasta, cam la ce vârstă, vei fi pregătit să faci față tuturor responsabilităților de părinte etc. Solicită sprijin de la adulții care te înconjoară.

De exemplu:

- pentru copii* și tineri ar putea să fie organizate lecții care să-i învețe deprinderile de viață, să-i pregătească pentru viața de părinte, să-i informeze despre responsabilitățile care se pun pe umerii unei familii;
- pentru părinții tineri sunt necesare cursuri de pregătire pentru îngrijirea și creșterea copiilor;
- pentru familii ar trebui să existe servicii de suport în situațiile când părinții trăiesc la limita sărăciei, sunt bolnavi, fac abuz de alcool, de stupefiante, nu au grijă de copii, se află în stare depresivă pentru că nu au unde munci etc.

Toate aceste măsuri, descrise mai sus, dacă o să fie aplicate de către autorități** o să ajute la menținerea copiilor în familie, creșterea lor într-un mediu protector și sigur și o să prevină separarea copiilor de părinți și traumarea lor pe toată viața.

În același timp trebuie să accentuăm că lipsurile financiare și materiale dintr-o familie, adică sărăcia, nu trebuie să fie un motiv pentru separarea copilului de familie. Acestea trebuie să fie pentru autorități un semnal de alarmă că familia are nevoie de ajutor și de sprijin.

* Copil > orice persoană cu vârsta sub 18 ani.

** Autoritate > organ al puterii de stat sau instituție care are competențe și funcții specifice de conducere.

Servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități de pe ambele maluri ale râului Nistru

Carte de buna practică

RĂBDAREA SPARGE STEREOTIPURILE

În curtea lui Oleg Oborocesan stau întinse două sârme, pe ele câteva rufe proaspăt spălate. Acestea sunt urmele micii gospodine, fiica care se află în vacanță și vrea să-și petrească timpul alături de tatăl său. După ce și-a împrăvit munca, intră în casă, se așază pe o canapea alături de fratele său, și împreună, cu ochii stăpâniți de curiozitate, urmăresc pașii pe care tatăl lor îi face sprijinindu-se de premengător.

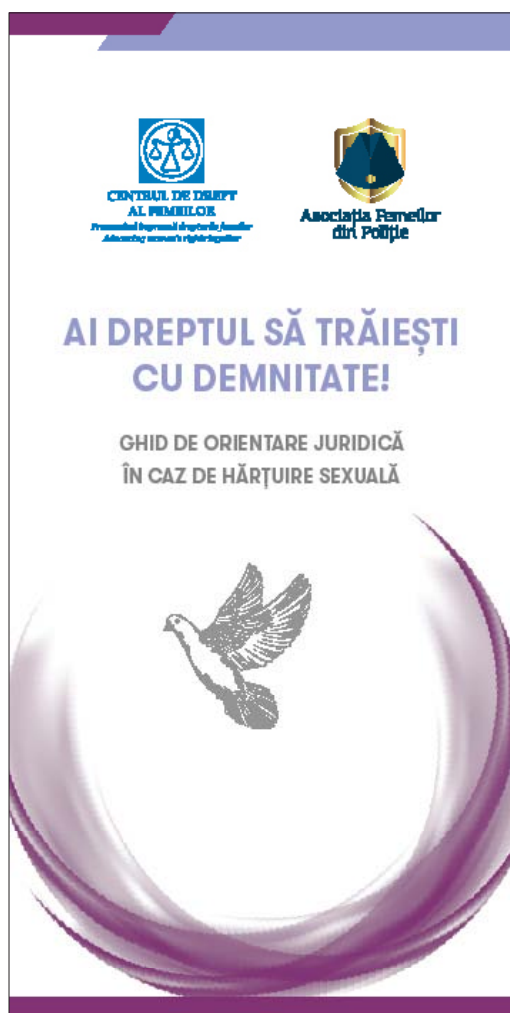
Oleg este conștient de responsabilitatea pe care o are, însă tocmai aceasta îi oferă forță și încredere că pașii pe care îi face sunt mici, dar siguri.

Casa în care s-a mutat, pentru că a dorit să fie independent, are un coridor și două camere, în una din ele mașina de spălat face un zgomot primitor de muncă, iar coridorul, pe lângă o mulțime de mărunțisuri, are o bicicletă medicinală albastră, pe care Oleg a adaptat-o singur, ca să se poată antrena.

Oleg este un bărbat de 36 de ani, plin de viață, pozitiv, receptiv, cu visuri mari. Datorită acestor calități, el face față momentelor dificile ale vieții.

Oleg a absolvit Colegiul de Medicină Veterinară din satul Brătușeni, apoi, conform specialității pe care a obținut-o, a muncit în câteva locuri.

Carte de buna practică 17

UNICEF în MOLDOVA

cine suntem,
ce facem

unite for children
unicef

Acțiunile UNICEF

UNICEF a lucrat îndeaproape cu guvernul la reformarea sistemului de învățământ, cu accent pe calitate.

Sprețuindu-se autorităților centrale și locale a rezultat în stabilirea unui model de școli prietenoase copiilor. Acestea sunt școlile unde copiii se simt în siguranță și înveștii într-un mediu plăcut, interesant și productiv. Acesta a fost realizat prin îmbunătățirea politicilor, precum și prin pilotarea școlilor prietenoase copiilor la nivel local, pentru a demonstra eficiența abordării și a spori cariera pentru astfel de îmbunătățiri ale serviciilor.

UNICEF a contribuit la revizuirea și elaborarea primelor curriculum-uri bazate pe competențe pentru toate clasele (1 la 12) și a instruit cadre

didactice privind implementarea acestora. Împreună cu agențiile internaționale și instituțiile guvernamentale, UNICEF a sprijinit dezvoltarea standardelor rezultatelor învățării în școli din perspectiva școlilor prietenoase copiilor.

A fost creat și sprijin pentru producerea evidențelor și elaborarea unui program și plan de acțiune pentru prevenirea abandonului școlar timpuriu.

În parteneriat cu mediul academic, ONG-urile și guvernul, UNICEF a contribuit la elaborarea și introducerea modulelor de instruire pregătitoare și continuă pentru profesori în domeniul educației centrate pe copii la toate facultățile pedagogice.

EDUCAȚIA GIMNAZIALĂ

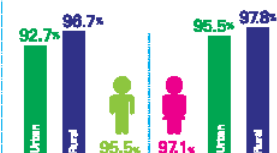

96.3%

din copiii frecvenți
școlii

Cel mai bogat 97%

Cel mai sărac 90.8%

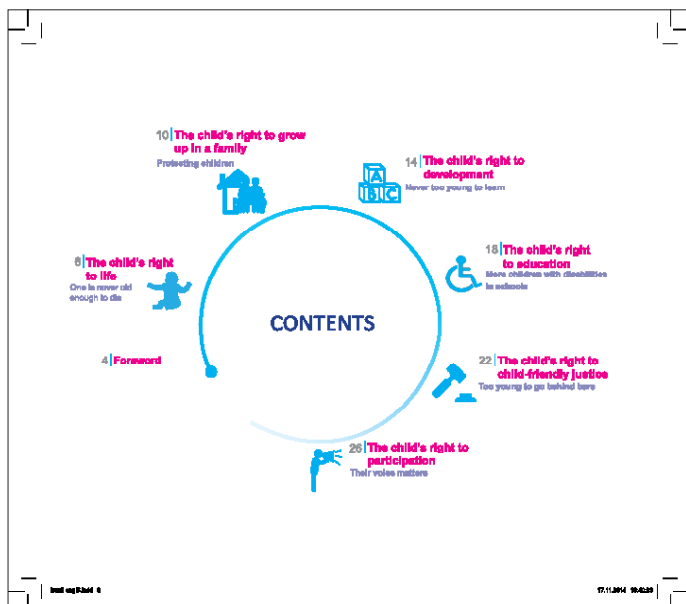

Rata de frecvență în învățământul gimnazial este mai JOasă în rândul copiilor din RAIONUL SÂNCIȘ și a RAIONULUI din CRAI.

Rezultate

- Toți copiii care frecventează școlile moldovenești, astfel beneficiază de o curriculum care prioritarizează dezvoltarea competențelor.
- Toți absolvenții noștri ai universităților pedagogice au fost instruiți în abordarea educației centrate pe copii, cu punere în aplicare a curriculum-ului noi.
- În 2013 au fost aprobate standardele de educație de calitate pentru școlile generale din perspectiva școlilor prietenoase copiilor.
- Rezultatele învățării elevilor din cele patru școli-model prietenoase copiilor, unde profesorii au fost instruiți în educație centrată pe copii, s-au îmbunătățit cu 16 procente.*

PERCEPȚIILE ELEVILOR DESPRE EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

1.1. SATISFAȚIA DE ȘCOALĂ

Satisfacția de școală a elevilor a fost măsurată în baza identificării atitudinii lor față de următoarele afirmații: 1) Îmi place școala foarte mult și 2) abia aștept dimineața să mă duc la școală. Conform cercetării, marea majoritate a elevilor manifestă un grad înalt de satisfacție de școală. Astfel, ponderea elevilor care au afirmat că le place școala foarte mult este cu 86% mai mare decât ponderea celor care nu au fost de acord cu această afirmație. Ponderea elevilor care au menționat că abia așteaptă dimineața să se ducă la școală este cu 69% mai mare decât a celor care nu au fost de acord cu această afirmație.

În funcție de sex, fetele au o mai mare satisfacție de școală decât băieții. Astfel, ponderea fetelor care au menționat că abia așteaptă dimineața să se ducă la școală este de 78%, iar în cazul băieților de 68%. Ponderea fetelor care au menționat că le place școala foarte mult este de 96%, iar a băieților – de 74%.

Pe grupuri de elevi, satisfacția de școală este mai mare în mediul elevilor tipici ori din clasele în care nu sunt elevi cu CES, cât și din clasele în care sunt elevi cu CES și este mai mică în mediul elevilor cu CES (vezi Diagrama 1.1).

Astfel, ponderea elevilor care au menționat că le place școala foarte mult este mai mare în mediul elevilor tipici din clasele fără elevi cu CES (IOPD – 96%), și din clasele care au elevi cu CES (IOPD – 91%), și este mai mică în mediul elevilor cu CES (IOPD – 77%). Ponderea elevilor care au menționat că abia așteaptă dimineața să se ducă la școală, de asemenea este mai mare în mediul elevilor tipici din clasele fără elevi cu CES (IOPD – 78%) și din clasele în care sunt elevi cu CES (IOPD – 70%) și este mai redusă în mediul elevilor cu CES (IOPD – 67%).

Gradul înalt de satisfacție de școală a fost confirmat și în cadrul discuțiilor din focus grupurile cu elevi tipici. Astfel, marea majoritate a participanților au menționat că le place școala în care își fac studiile, că au o părere foarte bună despre ea și au descris-o în termeni foarte pozitivi drept: frumoasă, spațioasă, mare, veselă, prietenoasă, școala pentru toți copiii etc.

O bună parte dintre elevi au menționat, de asemenea, schimbările pozitive care s-au produs în școală odată cu transformarea ei în școală incluzivă pilot, și anume:

a. Clasele au fost dotate cu materiale, tehnici moderne etc. "Au adus în școală table nouă"

b. Calitatea și tactica predării s-a îmbunătățit. "Acum profesorii văd că elevii pot mai mult și încearcă să le dea mai mult să învețe. Înainte erau foarte nerăsuși la lecție, dar acum mai puțin" (FG, copii, Păuleș).

Diagrama 1.1. Atitudinile elevilor față de școală, IOPD

Grupa	abia aștept dimineața să mă duc la școală	îmi place școala foarte mult
elevi tipici din alte clase	78	96
elevi tipici din clasele în care însoțesc elevi cu CES	70	91
elevi cu CES	67	77

11

CENTRUL DE INSTRUIRI KEYSTONE MOLDOVA

INTENȚIONAȚI SĂ ORGANIZAȚI:

- traininguri;
- mese rotunde;
- seminare;
- conferințe;
- prezentări;
- forum-uri;
- congrese;
- alte evenimente.

CENTRUL DE INSTRUIRI VĂ PUNE LA DISPOZIȚIE O SALĂ:

- accesibilă persoanelor cu dizabilități fizice;
- bine echipată cu utilaj modern de ultimă generație;
- cu multiple posibilități de amenajare a spațiului;
- cu posibilități de traducere simultană și cabine adaptate pentru traducători;
- cu posibilități de catering.

SELECTÂND SALA NOASTRĂ, DVS. CONTRIBUȚI LA:

- susținerea dezinstiționalizării persoanelor cu dizabilități intelectuale;
- asigurarea unei vieți de calitate în comunitate pentru persoanele cu dizabilități intelectuale.

Acumate aici o activitate de întreprindere socială, și asigurați-vă suportul financiar al Fundației Soros-Moldova. Profitul este reinvestit în scopul de a susține activitatea de dezvoltare a persoanelor cu dizabilități intelectuale dezinstiționale.

AMENAJAREA SPAȚIULUI

Numărul de persoane care pot să fie amplasate concomitent în sală depinde de modul în care sunt aranjate mesele, fiind posibile următoarele variante:

Amenajare sală	Sala mare nr. persoane (max.)	Sălele mici nr. persoane (max.)
Teatru	80	95
Clasă	60	25 – 30
Mese rotunde	40	20-25
Formă U	40 – 60	20-25
Lucru în grupuri	80 (10 grupuri de câte 6 persoane)	25

3

Punte către înțelegere

Educație pentru incluziune, toleranță, acceptare

Chișinău - 2012

Această carte este elaborată în cadrul proiectului "Combaterea discriminării persoanelor cu dizabilități intelectuale prin eforturi comune ale Grupului de Acțiune Comună în Strategii Media", implementat de Keystone Human Services International Moldova Association cu susținerea financiară a Programului Egalitate și Participare Civică al Fundației Soros-Moldova și a Open Society Foundations/Health Media Initiative.

Asemănări: **Deosebiri:**

Prieteni

Asemănări: **Deosebiri:**

Oameni din alte țări

Asemănări: **Deosebiri:**

Animale

INVITAȚIE LA DISCUȚIE:

1. Compară răspunsurile tale cu cele ale colegilor. Observă asemănările și deosebirile.
2. Prin ce te asemeni cu elevii cu care ai discutat? Dar prin ce te deosebești?
3. Ai fost vreodată tratat cu indiferență din cauză că ești diferit de alți oameni? Povestește despre cum ai procedat.

5

ÎNVĂȚAȚI, JUCÎNDU-VĂ!

JOC DE ROL:

1. Fiind față în față cu alt elev, încercă să redai prin gesturi următoarele enunțuri, de exemplu: „Mă numesc Ionel. M-am rătăcit.” sau alte propoziții.
2. Ce ți-a părut complicat în timpul discuției?
3. Cum procedezi când comunică cu o persoană cu dizabilități de auz?

CUM PUTEM AJUTA PERSOANELE CU DIZABILITATE DE AUZ?

Povestește pe baza desenului.

1. Privește în ochi persoana cu care dialoghezi. Cere-i respectuos să stea în fața ta.
2. Scrie propozițiile pe care nu le-ai auzit în timpul discuției.
3. Desenează personajele povestirii.
4. Redă prin semne emoțiile trăite de eroii povestirii.

10

DIZABILITATEA DE AUZ

Povestea Nicoletei

Nicoleta s-a născut cu auz normal, fiind o fetiță veselă și foarte vorbărească. La vârsta de 4 ani s-a îmbolnăvit grav. Boala i-a afectat auzul: de atunci nu a mai putut auzi bine, nu înțelegea ce îi spuneau părinții când i se adresau, motiv pentru care a început să vorbească din ce în ce mai rar și mai puțin.

Nicoleta are prieteni dragi și îi place foarte mult să se joace cu ei. Ea preferă să privească poze cu diferite animale, să confecționeze și să dăruiască măștișoare.

CĂSUȚA CUVINTELOR

Grav: periculos, primejdios.

A afecta: a dauna sănătății, producând boli, răni etc.

CE ESTE DIZABILITATEA DE AUZ?

O persoană cu deficiențe de auz vede oamenii vorbind, dar, din păcate, nu poate auzi ce spun aceștia. Persoanele cu dizabilitatea de auz sînt lipsite parțial sau total de auz, ele înțeleg cu greu cuvintele rostite de către cei din jur.

Totuși, unii oameni cu dizabilități de auz pot vorbi și citi pe buze. Ei recurg la un limbaj aparte în care un rol important îl au mimica feții și gesturile, care, ca și semnele făcute rapid cu mîna sau zîmbetele, ne exprimă emoțiile și gîndurile.

8

ASISTENȚA INTEGRATĂ A SĂNĂȚĂII ADOLESCENȚILOR (AISA)

Ghid pentru prestatorii de servicii de sănătate la nivel primar

JOB AID.indd 1

9/25/2012 7:24:24 AM

18

2. Pe parcursul examenului:

- Respectați sensibilitățile locale referitoare la normele de gen (ex: dacă este adecvat ca un lucrător medical bărbat să examineze o pacientă). Dacă este necesar, asigurați prezența unei colege pe parcursul examinării.
- Asigurați intimitatea (ex: asigurați-vă că draperiile sunt trase, ușile sunt închise și că nici o persoană neautorizată nu intră în încăperea pe parcursul examinării).
- Fiți atenți la semnele de disconfort sau durere și fiți pregătiți să încetați examinarea dacă va fi necesar.

6. Comunicare pentru aprecierea și clasificarea situației, explicarea implicațiilor și discutarea opțiunilor de soluționare

Ce trebuie să știți:

1. Dacă veți comunica cu pacienții dvs. adolescenți pentru aprecierea și clasificarea situației și le veți explica implicațiile acestora pentru sănătatea lor, aceștia ar putea deveni parteneri activi în protejarea propriei lor sănătăți.
2. Dacă îi veți informa despre diferitele opțiuni de tratament și îi veți ajuta să o aleagă pe cea care le convine, va fi mai mare probabilitatea ca ei să respecte tratamentul prescris.

Cum trebuie să procedați:

1. După ce ați apreciat și clasificat situația, va trebui să o comunicați și să o explicați adolescentului.

Înainte de aceasta:

- verificați dacă adolescentul dorește ca părintele sau un alt însoțitor să fie prezent.

JOB AID.indd 18

9/25/2012 2:32:43 PM

34 DISFUNCTII MENSTRUUALE

"Am dureri mari în timpul menstruației"

Întrebă	Observă/Palpează/Ascultă	Simptome și semne
Sugestii pentru lucrătorul medical: Spuneți că acum veți adresa unele întrebări personale și asigurați pacienta de faptul că informația va fi păstrată confidențial - nu va fi divulgată nici unei alte persoane, fără acordul ei. Durere • Ai dureri acum? • De obicei, ai dureri în timpul menstruației sau la mijlocul ciclului menstrual? Sângerări • Ai menstruație/sângerări acum? • Dacă sunt acum, sunt prezente durerile sau sângerările: • Activitatea sexuală, contracepția și sarcina • Crezi că ai putea fi însărcinată?* • Dacă „da”, întrebați „ce te face să crezi astfel?”* • Dacă nu este sigură dacă ar putea fi sau nu însărcinată: • Ai relații sexuale? • Dacă are relații sexuale: • Folosești vre-o metodă de contracepție pentru a preveni sarcina? • Ai avut relații sexuale după ultima menstruație? • Dacă a avut relații sexuale după ultima menstruație: • i) Dacă folosește prezervative pentru prevenirea sarcinii: • După ultima menstruație, ai folosit prezervativele la fiecare contact sexual? S-a întâmplat vreodată să se rupă sau să lase prezervativul? • ii) În cazul folosirii contraceptivelor orale: • După ultima menstruație, ți s-a întâmplat vreodată să uiți să iei pastila?* Simptomele sarcinii • Ți întârzie menstruația? Nu ai avut menstruație luna aceasta?	Sugestii pentru lucrătorul medical Spuneți că veți efectua examinarea stării fizice a adolescentei. Asigurați intimitatea procedurii. În caz de necesitate asigurați prezența unei colege de sex feminin. Examinare abdominală Verificați: • Sensibilitatea abdomenului inferior • În cazul sensibilității, - Sensibilitatea este redusă/moderată/severă? - Se atestă sensibilitate la decompresia bruscă (semn de iritare a peritoneului)? • Prezența formațiunilor abdominale Sarcina Dacă este activă sexual și: • Nu folosește metodele de contracepție corect și sistematic* • Nu a avut menstruație sau menstruația întârzie sau • Prezintă orice simptome ale sarcinii. Verificați prezența oricăror semne ale sarcinii: • Uter palpabil în partea de jos a abdomenului Efectuați un test de sarcină. Îndreptați la examen USG. Sugestii pentru lucrătorul medical: Testul expres de sarcină poate indica un rezultat negativ timp de două săptămâni după următoarea menstruație lipsă.	Dureri curente sau Sângerare curentă și Sarcină sau Possibilă sarcină • Activă sexual după ultima menstruație și - Nu folosește nici o metodă de contracepție corect și permanent sau - Menstruația a lipsit în ultima lună sau întârzie - Orice simptom sau semn de sarcină prezent sau Sensibilitate și tensiune abdominală (moderată până la severă sau sensibilitate la decompresie bruscă) sau Formațiuni abdominale prezente. A avut dureri înainte de menstruație sau la mijlocul ciclului menstrual și Dacă durerea sau sângerarea persistă: • Sarcina nu este posibilă și • Examinarea abdominală indică sensibilitate redusă sau lipsa acesteia - și - Nu se atestă sensibilitate la decompresie bruscă - și - Nu se identifică formațiuni abdominale. ALERTĂ Dacă durerea abdominală nu are legătură cu menstruația, aplicați algoritmul „Am dureri abdominale”.

JOB AID.indd 34

9/25/2012 2:32:46 PM

DISFUNCTII MENSTRUUALE 43

Adolescenta: „Am menstruații neregulate”.
Părintele: „Fiica mea are menstruații neregulate”.
Părintele: „Fiica mea are menstruații neregulate”.
Părintele: „Fiica mea are menstruații neregulate”.
Părintele: „Fiica mea are menstruații neregulate”.

Clasificați	Gestionați	Urmăriți
Însărcinată sau posibil însărcinată	Folosiți algoritmul „Este posibil să fiu însărcinată?”	
Menstruații neregulate sau sângerări între menstruații	Dacă este subponderală: (IMC mai puțin de - 22 pentru vârsta respectivă): Aplicați algoritmul „Sunt prea grasă/prea slabă” Dacă istoria medicală sau examinarea indică o tulburare de sănătate care stă la baza problemei respective: tratați sau referiți la un specialist (ginecolog). Dacă IMC este mai mare de - 22 pentru vârsta respectivă și nu există o altă tulburare de sănătate: referiți la un specialist (ginecolog, endocrinolog). Sugestii pentru lucrătorul medical: Pentru orice pacient sexual activ, indiferent de diagnostic: • Oferiți consiliere cu privire la contracepție și sexul protejat. • Oferiți consiliere și testare HIV pe loc sau referiți.	Dacă este subponderală, dacă ciclul nu devine regulat după șase luni de când IMC devine mai mare de 22, referiți adolescenta la un specialist de profil. Dacă afecțiunea este tratată, dar ciclul menstrual nu devine regulat pe parcursul a trei luni după tratament, referiți adolescenta la un specialist de profil.
O cauză ar fi malnutriția sau alte motive (neasociate cu folosirea contraceptivelor hormonale)		
Menstruații neregulate sau sângerări între menstruații, asociate cu folosirea contraceptivelor hormonale	Dacă nu ia pastile contraceptive corect și permanent,* Dacă ia pastile contraceptive corect și permanent; • Dacă le ia de mai puțin de patru luni, explicați-i faptul că menstruațiile neregulate sunt un fenomen destul de frecvent în această perioadă. • Dacă le ia de mai mult de patru luni: referiți adolescenta la un specialist (ginecolog). • Dacă folosește MPAD: • Dacă au trecut mai puțin de șase luni de la începutul administrării, explicați că menstruațiile neregulate sunt un fenomen frecvent în această perioadă. • Dacă au trecut mai mult de șase luni: Referiți adolescenta la un specialist (ginecolog).	Explicați-i că este necesară o reexaminare peste patru luni după începutul administrării contraceptivelor orale sau peste șase luni după administrarea MPAD. În cazul în care la momentul examinării repetate menstruațiile continuă să fie neregulate, referiți adolescenta la un specialist (ginecolog).
Menstruații neregulate la începutul adolescenței	Explicați adolescentei faptul că menstruațiile neregulate sunt un fenomen frecvent în primii doi ani de la primul ciclu și că acesta va avea, probabil, odată cu trecerea timpului, o frecvență regulată.	Recomandați-i adolescentei să vă facă o vizită repetată în cazul în care menstruația nu devine regulată peste doi ani după apariție.

JOB AID.indd 43

9/25/2012 2:32:46 PM

Promovarea sănătății și dezvoltării adolescenților

Ghid pentru persoanele resursă din comunitate

capitolul 1

- IMPORTANȚA SĂNĂTĂȚII ADOLESCENȚILOR PENTRU SĂNĂTATEA PUBLICĂ
- ADOLESCENȚII ȘI TINERII CU NEVOI SPECIALE ȘI ÎN STARE DE VULNERABILITATE

4.2.3. Igiena intimă la bărbați

Pentru bărbați, spălarea zonei genitale nu pune atât de multe probleme ca la femeie și se rezumă la spălarea cu apă (caldă) și săpun. Diferența „manevrelor” este dată de starea penisului - circumcis sau necircumcis. Bărbații cu penisul necircumcis trebuie să țină seama de faptul că sub prepuț (pielea care acoperă capul penisului) este locul unde se adună „smegma” – o substanță formată în principal din sebum (substanță uleioasă secretată de piele) și celule moarte ale pielii, de culoare albă. Smeagă trebuie spălată pentru a evita posibile infecții în cazul în care aceasta se acumulează timp îndelungat. Se decalotează penisul (se dă pielea înapoi) și se spală glandul (capul penisului), corona (zona cea mai proeminentă a capului penisului) și porțiunea de prepuț care în mod normal este „ascunsă”.

Urmează scrotul – „punga” de piele în care sunt testiculele (este un moment bun pentru autoexaminarea testiculelor), zona perineală și apoi zona anusului. Săpunul trebuie să fie neutru din punct de vedere al acidității. Fără săpunuri de rufo, fără spray-uri parfumate.

O idee bună este ca în momentul urinării să se decaloteze penisul – în acest fel se evită ca picături de urină să rămână sub prepuț. Dacă se tamponează apoi deschiderea uretrei (pe unde se elimină urina) cu o batistă de unică folosință sau o bucată de hârtie igienică este de-a dreptul perfect.

ATENȚIE: nu forțați decalotarea. Dacă decalotarea este dificilă, se la legătura cu medicul de familie – poate este nevoie de o rezolvare de specialitate; există riscul unei parafimoz, adică pielea se adună sub coronă (zona cea mai proeminentă a capului penisului) și nu mai poate fi adusă înapoi, „strângând” glandul (capul penisului). Adică există riscul să rămână „așa” și nu e comod de fugit către medic în această stare. Ba chiar mai rău, „gătura” glandului produce o umflare a acestuia din cauza că sângele este reținut local și nu mai circulă.

Mesaje pentru adolescenți (conform recomandărilor OMS)

1. Igiena personală este condiția obligatorie a sănătății, corpul necesită îngrijire zilnică.
2. Pentru a te putea realiza ca viitoare mămică sau viitor tătuc este important să-ți menții în curățenie organele genitale, să ai grijă de sănătatea lor.
3. Utilizarea absorbantelor (de dorit cele externe) este de preferat doar în timpul sângerărilor menstruale.

Mesaje pentru părinți (conform recomandărilor OMS)

Ce trebuie să știți:

1. Fiul sau fiica Dvs. trebuie să respecte regulile de igienă pentru a crește și a se dezvolta normal.
2. Dacă fiul sau fiica Dvs. dezvoltă deprinderi igienice sănătoase în timpul adolescenței, aceste deprinderi vor continua, probabil, pe tot parcursul vieții.

Ce trebuie să faceți:

1. Discutați cu fiul sau fiica Dvs. despre igienă și importanța respectării ei.
2. Sprijiniți fiul sau fiica în dezvoltarea unor deprinderi igienice sănătoase.
3. Oferiți copilului Dvs. un model bun în respectarea regulilor de igienă.

6.2. Violența

Violența și abuzul sunt cauzele majore ale durerii, suferinței și chiar decesului adolescenților. Ele pot fi fizice, psihologice sau sexuale. Atât fetele, cât și băieții pot deveni victime ale diferitelor forme de violență și abuz. Aceste acte de violență pot surveni acasă sau în comunitate și pot fi comise atât de către membrii familiei, cât și de alți adulți și adolescenți care pot fi cunoscuți sau necunoscuți de către adolescent. În multe cazuri, autorii induc victimelor sentimentul că nu au o altă opțiune decât să accepte violența și abuzul. Pe lângă efectele imediate, violența și abuzul pot avea efecte fizice și psihologice pe termen lung. Violența și abuzul pot fi prevenite, dar atunci când deja au avut loc - necesită o intervenție eficientă și empatică.

Violența reprezintă constrângerea fizică sau psihică exercitată de unele persoane asupra altora pentru a-și impune voința.

Din păcate, violența face parte din viața noastră cotidiană. Asemenea comportamente cum ar fi bătaia, omorul, hărțuirea sexuală, șantajul, insultele, violul, indiferența, constrângerea altei persoane, deposedarea de bunuri și finanțe, amenințările constituie o plagă răspândită și în același timp ascunsă a societății.

Filarmonica Națională "S. Lunchevici"
16 aprilie
 ora 11.00, 16.00

GASCA ZURLI
 prezintă

AM O CĂSUTĂ MICĂ

CEL MAI VESEL SPECTACOL
 PENTRU COPII ȘI PĂRINȚI

Zurli
 www.zurli.ro

Pentru prima dată în Chișinău!

INFO: 22 27 34
 0 68681404

SENS MUSIC, EDELWEISS, bilet online, linetto, Young

CHIȘINĂUL
 accesibil pentru TOȚI

ANTREPRENORIAL SOCIAL
 www.antrenoriatocial.md

Atacul pentru bunăstarea societății.
 Noi locuri de muncă.
 Crează noi bunuri și servicii.
 Implică persoanele din grupuri defavorizate în câmpul muncii.
 Dezvoltă comunitățile locale.
 Toată lumea!

Dulce Plai
 La început a fost alblina
 Miere Made in Moldova
 Facebook: Dulce Plai

www.PentruViata.md
 LINA VERDE ANTISUICID

Copii cu Viitor - un Viitor pentru Copii

WITH FUNDING FROM
 AUSTRIAN DEVELOPMENT COOPERATION

Caritas Austria

AO "Astrul", FUNDACIA "ECONOMIA", FUNDACIA "BRACONIA"

unicef **CCF MOLDOVA**
 Hope & Homes for Children

Copiii de vârstă mică -
înțelegem necesitățile, dezvoltăm serviciile, reformăm sistemul

www.ccfmoldova.org

FII EFICIENT!

**CONTRIBUIE LA DEZVOLTAREA
DURABILĂ A STATULUI!**

VREI SĂ PRODUCI ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE?

La momentul de față, circa trei sferturi din necesitățile energetice ale Republicii Moldova sunt acoperite din import. În această situație, dar și ținând cont de tendințele la nivel mondial, producerea energiei din surse regenerabile la nivel local este o prioritate pentru stat. În acest sens, Parlamentul a adoptat **Legea Nr.10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile**, care prevede aplicarea a trei scheme de sprijin ce au scopul de a spori interesul investitorilor față de astfel de proiecte. Dacă vrei să produci energie din surse regenerabile, acum ai posibilitatea să o faci, iar statul te susține prin unul dintre mecanismele existente.

ENERGIE ELECTRICĂ VERDE PENTRU CONSUM PROPRIU

Contorizare Netă – Acest mecanism vizează consumatorii finali. Deținătorii centralelor electrice, care produc energie regenerabilă pentru uz propriu și care au încheiat cu furnizorul un contract de furnizare a energiei electrice la preț reglementat, vor beneficia de mecanismul de contorizare netă.

Beneficii directe:

- Consumatorii finali, care vor produce energie regenerabilă pentru consum propriu, își pot reduce considerabil factura pentru energia electrică sau pot deveni independenți de furnizor.

Investește într-o centrală electrică de până la 200 kW și devii independent energetic!

CHILD SURVIVAL AND DEVELOPMENT

SUPRAVIEȚUIREA ȘI DEZVOLTAREA COPILULUI

UNICEF Executive Director
James Grant:

"We need to give children's essential needs a 'first call' on society's resources."

The launch of Operation Lifeline Sudan

"Education for All" means girls as well as boys.
Meena, an animated South Asian heroine

The Child Survival Revolution is launched with GOBI: 'G' for growth monitoring, 'O' for oral rehydration therapy, 'B' for breastfeeding and 'I' for immunization.

UNICEF and partners work to fight famine in the Horn of Africa and Sahel regions.

UNICEF supports children affected by war and HIV/AIDS.
A former child soldier, Democratic Republic of the Congo

1980
–
1995

1982

1984

1988

1989

Revoluția pentru Supraviețuirea Copilului este lansată prin intermediul COAI: "C" pentru monitorizarea creșterii, "O" pentru terapia orală de rehidratare, "A" pentru alăptare, și "I" pentru imunizare.

UNICEF susține copiii afectați de război și de HIV/SIDA.
Un fost copil soldat, Republica Democrată Congo

UNICEF împreună cu partenerii săi luptă împotriva foametei în Cornul Africii și regiunile Sahel.

James Grant, Director
Executiv UNICEF:

"Trebuie să facem ca nevoile esențiale ale copilului să fie primele când vine vorba de resursele societății"

Lansarea Operațiunii Linia Vieți Sudan

"Educație pentru Toți" înseamnă educație atât pentru fete cât și pentru băieți.
Meena, un serial animat cu o eroină din Asia de Sud

unicef for every child

EARLY CHILDHOOD EDUCATION

EDUCAȚIA TIMPURIE

RESULTS ACHIEVED IN COOPERATION WITH GOVERNMENT AND PARTNERS
REZULTATE OBTINUTE ÎN COOPERARE CU GUVERNUL ȘI PARTENERII

84% of 3-5 year
old children are developmentally
on track in literacy-numeracy, physical,
social-emotional and learning domains.

84% din copiii de 3-5 ani
se dezvoltă conform standardelor de
vârstă în domeniile dezvoltare fizică, socio-
emoțională, de învățare și știința de carte.

**Millennium Development
Goal target for early education
reached. Moldova's achievements in
scaling up quality ECE services were
recognized internationally.**

**Ținta Obiectivului de Dezvoltare
al Mileniului pentru educația timpurie
a fost atinsă. Experiența Moldovei a fost
recunoscută la scară internațională.**

NEARLY **2-FOLD** INCREASE OF GROSS ENROLLMENT RATE IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION, 3-6 YEARS

O CREȘTERE APROAPE **DUPLĂ** A RATEI BRUTE DE CUPRINDERE
ÎN ÎNVĂȚĂMINTUL PREȘCOLAR, 3-6 ANI

2000

44% OF 3-6 YEAR
OLD CHILDREN ARE
IN PRESCHOOL

44% DIN COPIII
DE 3-6 ANI
FRECVENȚEAZĂ
GRĂDINIȚA

2015

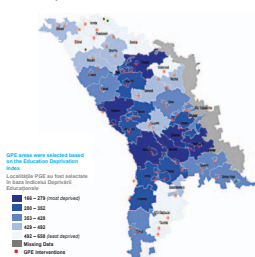

85% OF 3-6 YEAR
OLD CHILDREN ARE
IN PRESCHOOL

85% DIN COPIII
DE 3-6 ANI
FRECVENȚEAZĂ
GRĂDINIȚA

**INTERVENTIONS UNDER EDUCATION
FOR ALL – GLOBAL PARTNERSHIP FOR
EDUCATION (EFA-GPE)**
INTERVENȚIILE ÎN CADRUL
PROIECTULUI EDUCAȚIE PENTRU TOȚI
– PARTENERIAT GLOBAL PENTRU
EDUCAȚIE (EPT-PGE)

EFA/GPE Grant of **13,2 mln USD**
was used to renovate 80 preschools, set
up 70 community centers, model and
institutionalize innovation, endow 553
preschools with furniture, and sports
grounds, equip 1200 preschools with
books and toys, and create 1000 new
jobs.

Grantul în valoare de **13,2 mln dolari**,
utilizat în cadrul proiectului EPT-PGE, a fost
folosit pentru renovarea a 80 de grădinițe,
înstituirea a 70 de centre comunitare,
modelarea și instituționalizarea inovației,
dotarea cu mobilier și terenuri sportive a 553
instituții preșcolare și a 1200 grădinițe cu
cărți și jucării cât și crearea a 1000 locuri de
muncă noi.

More than **60% of 3-6 year old
children**, including Roma, benefited of
cognitive toys and books to stimulate their
intellectual and social development.

Peste **60% din copiii de 3-6 ani**,
inclusiv de etnie romă, au beneficiat de jucării
cognitive și cărți pentru a le stimula dezvoltarea
intelectuală și socială.

In **2015, 36% of children** with special
needs attend pre-school

În **2015, 36% de copii** cu
necesități speciale frecvențează grădinița

unicef for every child

"In serving the best
interests of children,
we serve the best
interests of all
humanity."

Carol Bellamy,
UNICEF Executive Director,
1995-2005

NEWSLETTER

#3 / 2016

Foreword

In the second half of
2016, UNICEF in Moldova
continued to address the
systemic barriers and
social norms that prevent
the realization of child
rights for all Moldovan
children, including the most
vulnerable, while initiating
the preparation of the next
country programme and
UNICEF's support in 2018-
2022.

To build the basis for the
future work in Moldova,
UNICEF conducted a
comprehensive analysis of
situation of children
in Moldova. Around 40
representatives of the
national authorities and civil
society organizations, as
well as young people have
participated in a validation
meeting to discuss the
findings of the study. The
participants concluded
that effective collaboration
between all partners
and strong inter-sectoral

approaches will advance
results for children in a
harmonized and synergetic
manner in the next 5 years.

In the summer of 2016
UNICEF initiated a new, 150
thousand euro project in
partnership with the Ministry
of Justice and Institute for
Penal Reforms, aiming to
offer all children a justice
system that is sensitive
to their age and gender
and that protects them
from violence, abuse and
neglect while preventing
them from entering in
conflict with the law. The
initiative will ensure an
increase in the number of
children who are diverted
from the criminal justice
system by being referred to
community services, thus
contributing to children's
social reintegration.

As children left without
adequate parental care
have the right to a family
environment, guaranteed
by the Convention on the
Rights of the Child, this
Newsletter highlights a
successful partnership
between local authorities

in Colibași village with the
church and the community,
which has made possible
reintegration of vulnerable
children into family, school
and society.

Year 2016 also saw
UNICEF nurseries model
being replicated in seven
localities with educational
guides for parents and
teachers distributed
nationally. It is worth
mentioning that a nation-
wide implementation of the
model would respond to
the needs of parents and
children, including the most
vulnerable ones.

All achievements brought
in this issue would not
be possible without our
partners in the Govern-
ment, Parliament, civil
society, media, international
organizations and our
donors. We have reached
numerous results together,
and UNICEF Moldova looks
forward to more joint efforts
in the remaining months of
2016 to advance the rights
of every child.

Nuna Mangasaryan, UNICEF
Representative to Moldova

IN THIS ISSUE:

1. THE GOVERNMENT COMMITS TO STRENGTHEN THE BIRTH REGISTRATION SYSTEM AND TO PROTECT CHILDREN FROM ONLINE ABUSE
2. MOLDOVAN PROFESSIONALS BENEFITED FROM A UNIQUE LEARNING EXPERIENCE IN SCOTLAND
3. A NEW STUDY ON ECO COSTING TO PROVIDE A VIABLE MODEL FOR FINANCING OF PRE-SCHOOL EDUCATION
4. CHILD VICTIMS WILL NOW BENEFIT FROM A SAFE HAVEN WITH SUPPORT FROM UNICEF MOLDOVA
5. LOCAL PROFESSIONALS BETTER EQUIPPED TO ASSIST CHILD VICTIMS
6. FOSTER PARENTS RECOGNIZED ON THE INTERNATIONAL DAY OF THE FAMILY
7. UNICEF MOLDOVA TRAINED A GROUP OF TEENAGERS AND YOUNG PEOPLE IN VIDEO BLOGGING FOR SOCIAL CHANGE
8. APRIL 8 – INTERNATIONAL ROMANIAN DAY
9. IMMUNIZATI ON WEEK WAS MARKED IN MOLDOVA
10. MOLDOVA ELIMINATED MOTHER TO CHILD TRANSMISSION OF SYPHILIS AND COMMITTED TO ELIMINATE MOTHER TO CHILD TRANSMISSION OF HIV
11. VULNERABLE CHILDREN AND THEIR PARENTS ATTEND A PUPPET THEATRE SHOW IN CHISINAU
12. INTERNATIONAL CHILDREN'S DAY – FOCUS ON CHILD RIGHTS

COPIII RĂMAȘI FĂRĂ ÎNGRIJIRE PĂRINTEASCĂ

unicef
70 YEARS FOR EVERY CHILD

LAPTELE MATERN

COPIII ALĂPTAȚI LA SÂN SE ÎMBOLNĂVESC
MAI PUȚIN, FIIND SPITALIZAȚI MAI RAR.

Este sigur, ușor de digerat și poate fi asimilat în întregime de organismul sugarului.

Conține anticorpi care protejează de boli ca diareea și pneumonia.

Previne inflamațiile tractului gastrointestinal.

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și UNICEF recomandă alăptarea exclusivă a copilului până la 6 luni și continuarea alăptării cu introducerea treptată a alimentației complementare până la doi ani.

unicef | for every child

unicef | for every child

7 FEBRUARIE ZIUA SIGURANȚEI PE INTERNET

Reguli importante pentru părinți:

Întotdeauna fiți atenți la conținuturile citite și vizualizate de copiii dvs.

Aveți grijă ca între dvs. și copilul dvs. să existe mereu un dialog bazat pe încredere

Ghidați-vă copiii și recomandați-le conținuturi utile

Sugerați-le mereu copiilor că ei se pot baza pe dvs. în orice situație

Povestiți-i copilului despre telefonul de încredere al copilului

Un sondaj UNICEF, care a studiat experiența de utilizare a Internetului de către copii și adolescenți în 25 de țări, a arătat că:

Adolescenții sunt încrezători cu privire la capacitatea lor de a se proteja, aproape 90 la suta crezând că pot evita pericolele online.

Aproximativ 6 din 10 adolescenți cred că este important pentru ei să cunoască persoane online.

unicef | for every child

Primăria Satului NIMORENI

Asociația "Baștina Nimoreni"

INTEGRAREA MIGRAȚIEI LA NIVEL LOCAL

POPULAȚIA DIN LOCALITATE

1255 (52%) 2437 persoane 1182 (48%)

Persoane implicate în migrație (temporal/permanent)

Temporare	Permanent
50 %	50 %
Oficial	Neoficial
617 pers.	~ 777 pers.

Țările principale de destinație

Rusia	73 %
Turcia	20 %
Altele	7 %

SOLUȚII

1. desemnarea persoanei responsabile pentru migrația în primărie
2. Crearea bazei de date a persoanelor plecate din Nimoreni (migranți interni și externi)
3. Crearea Asociației "Baștina Nimoreni" (7 mici proiecte implementate în 2016)
4. Crearea Grupului Local de Inițiativă pentru planificarea strategică și implementarea proiectelor specifice migrației
5. Consultări largi cu migrații pe subiecte care vizează migrația și problemele din localitate (peste 250 persoane consultate)
6. Identificarea priorităților din localitate și a soluțiilor în comun cu migrații
7. Implementarea primului proiect comun "Acasă sigur pentru toți" - traseu pe strada principală
8. Sistem de transmisii online on line a sedințelor Primăriei și a Asociației "Baștina Nimoreni"

PROVOCĂRI

- Familii separate și deplasare: 24 familii monoparentale, multe din cauza migrației
- Limba rusă și conștientizarea faptului că 7 persoane în vârstă din localitate nu știu să scrie
- Copii dintr-o familie îngrădită: 30 elevi ai gimnaziului sau 18% au un părinte sau ambii părinți plecați peste hotare
- Comportamentul copiilor: devin mai agresivi, răscălați și retrași
- Migrații interne: 17% migranți au venit dintr-o țară 25 și 30 de ani

BENEFICII

- Bunurile financiare generate de veniturile care aparțin consumului și nevoilor de viață ale familiilor
- dezvoltarea mediului de afaceri mici în domeniul consumului și a serviciilor
- stabilirea puterii a expertiză locală, renovarea caselor vechi și a curților acestora
- modernizarea tehnologiilor moderne în localitate, pregătirea cursurilor la internet și telecomunicații
- migranți interni: au o poziție mai activă și creează mai multe locuri de muncă în sectorul public

Programele propuse 2019-2021

Sprijin familial

Acest program susține reîntoarcerea copiilor din orfelinate în familii sau previne separarea lor de cei dragi.

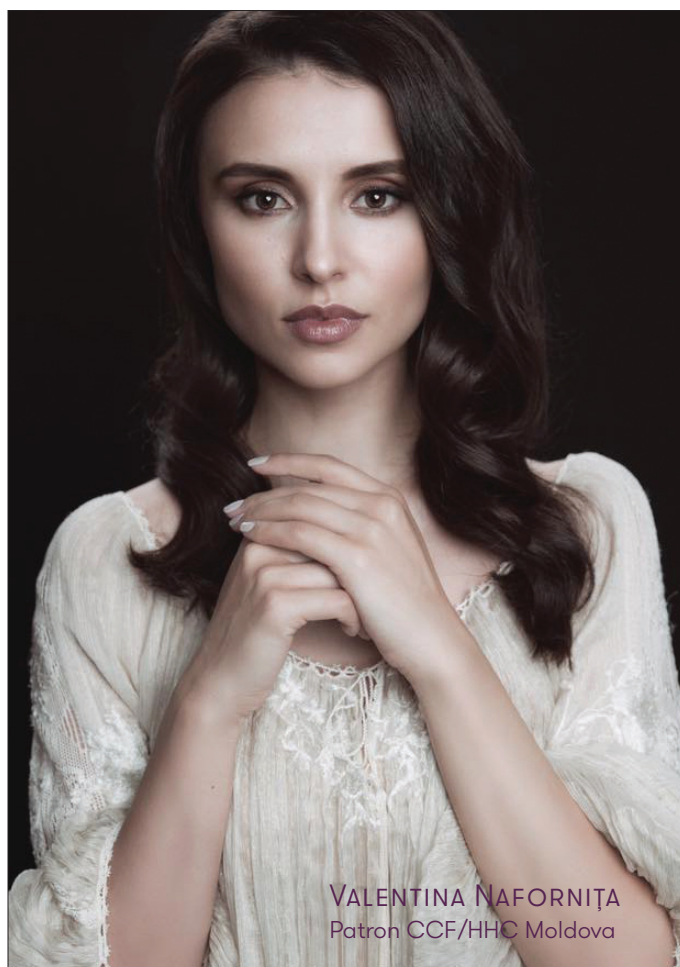
În mediu, pentru noi ca organizație, costul prin care ajutăm un copil să rămână acasă, alături de familie, este de **670 de euro** pe an. Statul cheltuie anual pentru un copil plasat în instituție peste **4000 de euro**.

Aspectul financiar nu este nici pe departe cel mai important argument, esențiale fiind dragostea, protecția și simțul de apartenență pe care copilul le poate primi doar într-o familie iubitoare.

- ✓ Anual lucrăm cu cca 400 copii (cazuri noi) care se află în diverse riscuri, unde implicarea noastră este vitală.
- ✓ Implicarea ta ne va ajuta să schimbăm destinul multor copii!

Cum susții acest program?

- ✓ Devenind partener CCF/HHC Moldova și susținând cu o donație anuală programul integral sau selectează un număr de copii ajutați
- ✓ Te implici în campaniile și evenimentele publice din timpul anului:
 - **Aleargă și colectează bani la Maratonul Internațional Chișinău în echipa Run for Children**
 - **Fii partener al Galei Generozității, cel mai mare eveniment cultural și social.**

CONFERINȚA NAȚIONALĂ
POLITICI ȘI SERVICII DE TINERET PENTRU
FIECARE TÂNĂR DIN MOLDOVA

8 noiembrie 2018
Summit Events
(str. Tighina 49/2 Sala Roșie)

#hearmetoo

© Ohio University/2018

EXPOZIȚIE PUBLICĂ
**NU DAȚI VINA
PE HĂINE!**

CAZURI REALE ALE
SUPRAVIEȚUITOARELOR
VIOLENȚEI SEXUALE

10 decembrie, ora 10:30
Universitatea de Stat din Moldova,
str. M. Kogălniceanu, 65, bloc 2

#educațiepentrusănătate
#dreptulmeu
#alegereamea

Discuții publice

**Cine educă copiii
aduși de "barză"?**

26 septembrie
s. Ignăței, r. Rezina

30 septembrie
or. Chișinău

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

EDUCAȚIA PENTRU SĂNĂTATE – DREPTUL MEU, ALEGEREA MEA

#REPROHEALTHRIGHTS

#VOCATIONALEDCATION

CE CONȚINE DISCIPLINA OPȚIONALĂ „EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE”?

- Corpul uman, dezvoltarea umană și igiena
- Activitatea și odihna
- Alimentația sănătoasă
- Sănătatea mintală
- Sănătatea reproductivă
- Viața fără violență
- Prevenirea abuzului de substanțe nocive
- Sănătatea și mediul
- Noțiuni de bioetică

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
al Republicii Moldova

MINISTERUL
EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

CENTRELE DE TINERET – SPAȚII SIGURE UNDE RECREAREA ȘI PETRECEREA TIMPULUI LIBER ESTE ÎMBINATĂ CU DEZVOLTAREA PERSONALĂ

CENTRUL DE TINERET este un serviciu de interes public care asigură informarea, orientarea profesională, consilierea, educația, organizarea și petrecerea timpului liber a tinerilor, contribuind la pregătirea integrării lor sociale și profesionale.

Tineri la Centrul de Tineret Orhei

Ce oferă un Centru de Tineret:

- Posibilitatea accesării informației și exprimarea liberă a opiniei;
- Suport pentru a lua independent decizii fiind informat;
- Posibilitatea de a realiza ideile/inițiativele;
- Posibilitatea de a participa în luarea deciziilor.

Ce garantează un Centru de Tineret:

- Servicii accesibile;
- Confidențialitate;
- Respect;
- Nediscriminare.

Unde există Centre de Tineret funcționale:

RAIONUL ANENII NOI

Instituția Publică „Centrul Multifuncțional de Dezvoltare Locală Integrată Anenii Noi”

- filiala Mereni
- filiala Speia
- filiala Varnița

RAIONUL CAHUL

Instituția Publică „Centrul de Tineret Cahul”

RAIONUL CRIULENI

Centrul Resurse pentru Tineret „Universul Tinerilor”

- filiala Dubăsari Vechi

RAIONUL EDINEȘ

Centrul pentru Tineret Edineș

FĂLEȘTI

Centrul regional de Resurse pentru Tineri Fălești

- filiala Sărata Veche
- filiala Risipeni

HÎNCEȘTI

Instituția Publică „Centrul Raional de Tineret Hîncești”

NISPORENI

Instituția social-culturală „Centrul Raional de Tineret Nisporeni”

ORHEI

Instituția Publică Centrul de Tineret Orhei

- filiala Brănești
- filiala Puținței

SOROCA

Centrul de Resurse pentru Tineret „DACIA”

- filiala Căinari Vechi
- filiala Rublenița
- filiala Vărăncău

UNGHENI

Instituția Publică Centrul Raional de Tineret Ungheni

- filiala Cornești

Centrul regional de resurse pentru tineret Ungheni

LEOVA

Centrul de Tineret Leova

Accesează site-ul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării pentru mai multe detalii despre centrele de tineret și adresele exacte ale acestora: <https://mcc.gov.md/ro/content/programul-de-dezvoltare-centrelor-de-tineret>

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în parteneriat cu UNFPA, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație, își planifică să acorde suport consiliilor raionale/municipale, astfel încât până în anul 2022 să funcționeze Centre de Tineret în toate raioanele țării.

Fiecare tânăr poate contribui la apariția în raionul său a unui Centru de Tineret

Tinerii, împreună cu Autoritățile Publice Locale de nivelul II (Consiliul raional), dacă ajung la concluzia că este necesară crearea ori dezvoltarea unui Centru de Tineret raional și inițiază acest proces, pot beneficia de suportul oferit prin intermediul Programului Național de Dezvoltare a Centrelor de Tineret pentru perioada anilor 2017 – 2022, realizat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în parteneriat cu UNFPA.

În cadrul Programului se acordă suport pe trei componente:

- 1) Dezvoltarea profesională a resurselor umane din cadrul centrelor de tineret;
- 2) Suport pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a centrelor de tineret (echipament IT și mobilier);
- 3) Sprijin financiar pe principiu de paritate în vederea lansării și dezvoltării Proiectelor locale de granturi pentru inițiativele, proiectele tinerilor (se va aloca până la 100 000 lei anual, echivalentul sumei alocate din bugetul raionului).

Clubul jocurilor de societate la un centru de tineret

MINISTERUL
EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

PROGRAMUL DE DEZVOLTARE A CENTRELOR DE TINERET 2017-2022

FONDUL COMUN PENTRU
DEZVOLTAREA SERVICIILOR
PENTRU TINERI, INCLUSIV
PENTRU CEI MAI VULNERABILI

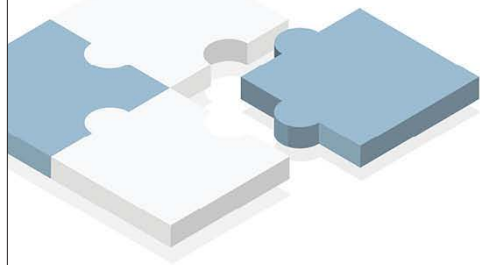
#tineri • #consiliere • #informare • #mediuprietenos
#educație • #timplibere • #exerciții • #dezvoltare • #resurse
#cunoaștere • #spațisigure • #referire

METODE DE CONTRACEPȚIE MODERNE

TOP 3 METODE DE CONTRACEPȚIE POPULARE ÎN RÂNDUL FEMEILOR DE VÂRSTĂ REPRODUCTIVĂ ÎN MOLDOVA:

DESPRE INCLUZIUNEA COPILOR CU DIZABILITĂȚI SEVERE

Vorbim cu specialiștii practicieni și depășim barierele împreună.

Speakeri: specialiști SOS Autism,
Voinicel, CCF/HHC Moldova

hope and homes
for children

JOI, 13 DECEMBRIE, ORA 14:00

Urmăriți Life Stream și participați
activ cu întrebări

SFATURI PENTRU O CARIERĂ DE SUCCES ACASĂ

După ce ai susținut examenele de absolvire și ai diploma în buzunar, este momentul să te gândești la primul tău loc de muncă. Vezi următoarele sfaturi care te ajută să pășești cu dreptul:

INFORMEAZĂ-TE! E bine să știi totul despre diverse companii ce activează în domeniul în care te-ai specializat. Informează-te de pe paginile web ale acestora, citește care sunt noutățile, discută cu angajații companiei.

PREGĂTEȘTE DOSARUL DE ANGAJARE! Atunci când ești în căutarea unui loc de muncă, este absolut necesar să ai un dosar de angajare ce cuprinde un CV, o scrisoare de intenție și alte documente sau diplome ce te vor ajuta să obții mai ușor postul dorit (vezi la pagina 4 cum trebuie să arate un CV).

INTERESEAZĂ-TE! Trimite e-mailuri la cunoscuți și întreabă dacă știu pe cineva care lucrează în domeniul în care te-ar interesa să te angajezi. Ar fi bine să mergi la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă (AOFM), să participi la târgurile de cariere, să discuți cu prietenii părinților tăi, foști profesori, vecini etc.

NU RENUNȚA LA VISURI! Este important să-ți stabilești scopuri realiste și să accepți faptul că va trebui să lucrezi mult, nu întotdeauna la postul dorit, pentru a acumula experiență și a te face cunoscut în domeniu. Păstrează încrederea și optimismul că există locul de muncă potrivit ție, care te așteaptă.

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR
Promovând împreună drepturile femeilor
Advancing women's rights together

IMPACTUL PROIECTULUI DE ABILITARE ECONOMICĂ PRIN OCHII BENEFICIARELOR

„Toți oamenii își pot depăși condiția și pot dobândi succesul, dacă sunt pasionați și dedicați cauzei lor.”
Nelson Mandela

4 VICTORIA DĂNILĂ

Este o tânără antreprenor care creștee cu mult drag hainele pentru bebeluși născuți prematur. În 2017 a participat pentru prima dată la Târgul de Crăciun organizat de Clubul Internațional al Femeilor din Moldova, unde a avut posibilitatea să-și vândă piesele vestimentare și să stabilească colaborări cu potențiali clienți.

10

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR
Promovând împreună drepturile femeilor
Advancing women's rights together

CUM RELATĂM DESPRE VIOLENȚA ÎN FAMILIE?

Ghid practic pentru jurnaliști

Cercul Puterii și Controlului demonstrează relația dintre violența fizică, cea sexuală și intimidarea, coerciția și manipularea soției și copiilor care sunt deseori folosiți de abuzator. Abuzatorul folosește aceste tactici pentru a menține puterea și controlul obținut prin violența fizică și sexuală. Chiar și un singur incident de violență fizică sau amenințare cu violența fizică poate fi suficient pentru instalarea puterii și controlului asupra partenerii. De exemplu, un abuz verbal urmat de un abuz fizic dispune de pericolul producerii unui nou abuz fizic și astfel ar putea să fie suficient pentru a asigura puterea și controlul abuzatorului chiar și fără aplicarea violenței fizice propriu-zise.

Violența în familie încalcă direct dreptul la viață, la integritate fizică și psihică, la libertate și la siguranța femeii.

5